

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMANĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 7.

SIBIIŪ, 15 IULIE 1891.

Anulŭ XXII.

RAPORTULŪ DINTRE ȘCÓLĂ ȘI CULTURĂ.

Pentru a ne lămuri asupra raportului dintre *șcólă* și *cultură*, trebuie să mergemŭ la însăși originea *șcóllei*. Acésta pentru cuvântulŭ, căci *șcólă*, fiind o instituțiune culturală, raportulŭ ei față de *cultură*, trebuie se dateze din momentulŭ când s'a înființatŭ.

E sciutŭ, că cu câtŭ ómenii ducŭ o viéță mai apropiată de starea naturală, o viéță mai patriarcală, cu atâtŭ și creșterea copiilorŭ lorŭ este mai simplă și mai ușórá, ast-felŭ de simplă și ușórá, că părinții singurŭi o pot sevêrși în familiă fără nici unŭ ajutorŭ străinŭ. Cu înaintarea în cultură însă lucrulŭ se schimbă. Prin *cultură* ómenii se facŭ părtași de multe avantagiŭ, pe carŭi în starea naturală nici după nume nu le cunoscéu; dar în proporțiune cu acelea li-se măresce și numêrulŭ trebuințelorŭ, între carŭi una din cele mai simțite e fără îndoélă trebuința de a ridica tinerimea celŭ puținŭ la starea de *cultură*, obținută în societatea lorŭ. Și ómenii cu atâtŭ mai multŭ simtŭ necesitatea acésta, cu câtŭ sŭnt mai înaintați în *cultură*, pentru-că cu atâtŭ li-se face mai învederată distanța culturală dintre generațiunea bêtrână și cea tineră, și cu atâtŭ se convingŭ mai tare, că *cultura* aceleia nu se mai póte transpune asupra acesteia în modŭ tradiționalŭ, prin familiă numai, ci pentru scopulŭ acesta trebuie să se înființeze o instituțiune anume: *șcólă*.

Șcólă se póte privi deci ca născută din necesitatea, ce se simte în societatea ómenilorŭ cultivați de a se face pentru

educațiunea tinerimei și cu deosebire pentru *instrucțiunea* aceleia mai mult decât se p^ote face în familiă. Originea ei e de a se căuta așa dară în *cultură*. Se p^ote țice chiar că *școlă* e un^u product^u al^u cultur^ei. Din cauza ac^osta m^esura în care un^u popor^u simte necesitatea de a av^e *școlă*, a fost^u și va fi totdeuna considerată că cel^u mai neînșălător^u barometru al^u stării lui culturale. La un^u popor^u barbar^u nici vorbă nu p^ote fi de *școlă*, pe c^ond un^u popor^u și numai în c^oțva civilisat^u nici nu se p^ote cugeta fără *școlă*.

Școlă însă este un^u product^u al^u cultur^ei nu numai în c^oțu privesce originea, dar și desvoltarea și organisarea ei. În adev^er, arunc^ond^u privirea în istoriă, aflam^u că n'a fost^u nici o formă de guvern^u, nu s'a ivit^u nici un^u sistem^u de înv^ețături religioare s^eu filosofice și nu s'a petrecut^u nici un^u progres^u pe terenul^u sciințelor^u, artelor^u și al^u vieții practice, cari să nu-și fi exercitat^u influența sa și asupra *școlei*. S^e p^ote privi decⁱ ca un^u adev^er^u istoric^u că după stărilor conștienței politice și relig^ose a ómenilor^u precum și după convicțiunile lor^u filosofice și sciințifice s'a^u conformat^u totdeuna și vederile pedagogice relative la organisarea *școlei*, scurt^u că n^ou^ele idei, de cari a^u fost^u cuprinse generațiunile în decursul^u istoriei n'a^u lipsit^u de a se validita și în *școlă*, provoc^ond^u în ea felurite schimbări și reforme.

Și numai puțin^u simțită s'a făcut^u în organizațiunea *școlei* și influența stărilor sociale precum și a moravurilor și vederilor^u, în cari un^u popor^u óre-care a trăit^u mai mult^u or^u mai puțin^u timp^u. Decă d. e. în China *caligrafia* a fost^u și este și acum^u pusă pe o tréptă cu *poesia*, fiind considerată ca una din cele mai sublime arte, apoi aceleia s'a dat^u și se dă firesce și în *școlă* o înportanță proporționată cu valórea ce i se atribue. La Romanⁱ cari țineau atăta la vieța publică, *școlă* avea să pregăt^ească tinerimea mai ales^u în direcțiunea ac^osta practică. Din cauza ac^osta în *școlă* lor^u se și cultiva cu preferință *oratoria*, fiind considerată ca o artă ce cu deosebire e calificată de a sta în serviciul^u sta-

tului, și prin carea li-se făcea și posibilu de a se urca la cele mai înalte oficii și dignități politice. Ér' Grecii, ca reprezentanții eminenți ai *culturei umane* în anticitate, au făcutu ca și *școla* loru în generalu să servescă acestu scopu idealu. Apoi câte și câtu de adânci suntu transformările, prin cari *școla* a trecutü în era creștină, transformări, a căroru serie se continuă mereu, mergëndü paralelu cu cursulu dezvoltării culturale a popórelorü !

Amü merge însă prea departe, decât amü cerca să enumerămü fiă chiar și numai momentele principale din mersulu *culturei*, cari au lăsatü urme neșterse în organizașionea *școlei*. Scopulu nostru nu a fostü, decâtü de a constata în câtü cu *cultura* alătura *școla* încă trebuie să trecă prin nenumerate fase de dezvoltare, suferindü din partea aceleia cele mai decisive ingerenșe.

Dar în schimbü *școla* încă 'și are reacșionea sa față de *cultură*, cu alte cuvinte, ea încă influenșează asupra *culturei*. Raportulu dintre *școlă* și *cultură* este prin urmare unü raportü de reciprocitate, în vîrtutea căruia *școla* pe câtü primeste dela *cultură*, pe atätü 'i și restituie acesteia. De aceea se și póte dice, că *școla* e unü *product* și în același timpü unü *factorü* alü *culturei*, menirea ei fiindü de a servi scopurile culturale ale omenimeii. Și avënd în vedere faptulü acesta, ce e de cea mai mare însemnătate pentru progresulu ómenilorü în *cultură*, trebuie firesce să se cêră, ca *școla* să progreseze și ea cu timpulü și să caute a se pune câtü numai se póte în acordü cu acela; căci numai ast-felü se va putea susșine ca *factorü* viu alü *culturei* și 'și va poté împlinei frumoșa misiune de a propaga și spori *cultura* și prin acêsta de a contribui la formarea unü viitorü din ce în ce mai fericitü pentru omenime.

Tocmai din causă, căci *școla* e unulu din factorii cei mai esenșiali ai *culturei* viitorulu și prin urmare ai sorșii popórelorü, toșii cei ce au voitü să'și asigure influenșă asupra acestora, au căutatü cu totü preșulu să pună mâna pe *școla*

loră. Și cu totu dreptul, de ore-ce istoria a pusă mai pe susu de ori-ce îndoelă adevărul exprimată prin frasa, că „a cui e *școla* a aceluia e viitorul“. Despre influența, ce *școla* e în stare să exercite asupra vieții private și publice a popórelor, a datu lumei cele mai impunetóre doveđi cu deosebire istoria *școlelor* Iesuiților. Relativu la imensa influență a *școlei* asupra vieții *Tegnér* dice, că „nimicü nu aduce fructe în vieță, ce n'a înmuguritu în *școlă*“. Acésta însă póte să nu fie deplinu esactü de ore-ce pe lângă *școlă*, mai suntu și alți factori, ce influințeză asupra vieții, și *școlei* chiar și din educațiunea tinerimeii nu i se vine decâtü o parte, pe când cealaltă remâne în îngrijirea familieii. Cu tóte acestea, în câtü pentru formarea viitorului, *școla* va fi considerată totdeuna ca o adevérată putere. Ea lucréză încetü și efectele ei, departe de a se puté evalua prin cifre, pentru unii potü să remână mai multü timpü chiar neobservate, istoria însă nu lipsesce de a le pune cu timpulü în evidență și pentru cei mai scurtü vedetóri. Décă *școla* la vre-unü poporü în o anumită epocă nu corespunde așteptárilor, apoi cauza e că ea nu este ce ar trebui și ce arü putea să fiă, décă i s'ar fi datü organizațiunea cuviinciosă, décă s'ar afla la înălțimea timpului.

Venindü la pretensiunile, ce se potü ridica față de *școlă*, trebuie să observămü, că pe câtü unele din acelea suntu justificate, pe atâtü altele potü să fiă lipsite de ori-ce basă.

Dreptü-aceea se și cere, ca cei-ce suntu chieმააți a decide în cestiunea organizațiunei *școlei*, să fie desbrăcați de ori-ce preocupáțiunii și în judecata lorü să nu se conducă decâtü de ceea-ce s'a constatatü ca priinciosü pentru progresarea tinerimeii în adevérată *cultură*. Erorile aici potü să aibă cele mai funeste urmări; căci precumü cultura veritabilă póte mai multü decâtü ori-care altü factorü din vieța socială să ridice pe unü poporü la înflorire, așa prin o *cultură* eronată acela nu póte fi dusü decâtü la decădintă în privința stărei lui morale și materiale. Pentru a merge așadară pe calea înaintărei, *școla* trebuie să

se păzescă totu așa de bine de a nu fi neaccesibilă pentru reformele reclamate de știința *Pedagogiei* și de necesitățile vieții, ca și de a nu se lăsa să fie împinsă încôce și încolo, asemenea unei năi, bătută de vânturi în toate părțile. În fiecare epocă ea trebuie să caute a valida ce se află bun și sănătos în starea culturală a omenimei, și luându aceea dreptă basă, să purcédă mereu înainte pe calea progresului: ținerea morțișu la ceea-ce s'a stabilită prin tradițiune și usă, și de altă parte introducerea subită de inovațiuni radicale, suntu extreme, cari mai alesu pe terenul școlar nu potă să aducă fructe bune.

Ce privesce în deosebă introducerea de reforme în *școlă*, aceea e de dorit să se facă printr'unu procesu de dezvoltare naturală, în care stadiile urméză unul dintr'altul, ca cum ar forma o succesiune continuă. E dreptu, că istoria a înregistrat și așa numite „revoluțiuni pedagogice“, cari au făcutu, ca *școla* încă să trecă prin schimbările cele mai radicale. Pe câtu însă acele „revoluțiuni“ au dată impulse pentru dezvoltarea *școler*, pe atâtu „reacțiunile“, ce de regulă s'au ivit în urma lor, au produs stagnațiuni și une-oră chiar întorceri la stări învechite, preste cari s'a fostu trecut. Reforme sănătoșe și pe terenul școlar se potă face numai decă acelea suntu reclamate de opiniunea publică, seú celu puțin decă acésta e pregătită pentru ele; căci, fără a avea rașim în acésta, chiar și numai încercări serioșe de a le introduce abia se potă face. Érá după-ce opiniunea publică odată e câștigată pentru acele reforme, urméză că cu ele să fie câtu se pôte de bine familiarisați, cei ce suntu chemați de a le esecuta, învățătorii. Acestia, în ceea-ce privesce cualificarea lor culturală pedagogică, au să fiă mai ánteiú ridicati la înălțimea timpului, pentru-că ei fiindu sufletul *școler*, *școla* numai prin ei se pôte ridica.

Unu popor, carele se află la începutu cu organizarea *școler* sale, este multu mai accesibilu pentru reforme pe terenul acesta, decum e altul, a cărui *școlă* are deja unu trecut mai lungu și prin urmare e legată de tradițiuni vechi;

de ore-ce acestea, cu câtă sîntă mai multe și cu câtă aă mai mulți adepți, cu atătă se și potă validita și opune mai cu efectă inoiriloră: dovadă sîntă multele reclamațiuni, ce s'aă făcută în contra așa numitei „Pedagogie de stată“ chiar în patria Pedagogiei, în Germania. Ceea-ce se cere însă dela popórele începétore, cară nu cunoscă încă asemenea pedeci, este ca ele să scie profita de experiențele popóreloră mai înaintate, și acésta e ună lucru nu tocma ușoră.

Sîntă ómenă cară credă, că instituțiuni desvoltate, cum se află la ună poporă înaintată, s'ar pută transpune dintr'odată la altă poporă rămasă îndereptă. Dar acésta e o credință din cele mai deșerte. Ceea-ce se póte împrumuta astfel dela ună poporă la altulă sîntă numai, cadrele, în cară se presentă acele instituțiuni, va să dică numai forme fără conținută fără viéță. Oră-care instituțiune, prin urmare și șcòla, trebuie să se desvólte în sînulă fiă-cărui poporă prin ună procesă naturală; acelă procesă însă póte fi multă facilitată și accelerată, decă poporulă imitătoră, profitândă de experiențele popóreloră pe cară vrea să le imiteze, se va păzi de rătăcirile acelora. Ceă ce nu sciă să profite astfel de experiențele altora, seă nu ajungă decătă la nesce imitațiuni superficiale, seă se expună la o mulțime de esperimentări zadarnice și de aberațiuni. Ambe aceste eventualități însă nu potă fi decătă în detrimentulă adevératului progresă.

Ioană Popescu.

DE UNDE A ÎNTRATŪ POVEȘTEA LUİ „ARGHIR“ ÎN LITERATURA MAGHIARĂ.

(Urmare).

Aici avemă o parte din povestea lui Perseus. Acesta încă s'a fălită la curtea regelui *Polydektes*, că elă va aduce capulă „*Medusei*“. Regele l'a luată de scurtă și Perseus a trebuită se și împlinésă cuvéntulă. Cum, vom vedea mai târđiu. Deocamdată constatămă, că acésta poveste e compusă

din diferite elemente, partea primă corespunde poveștii lui Perseus, partea a doua e, cum vedem, împreună cu povestea lui Bellerophon.

Cum s'a putut efortul acesta încopiere și pentru ce în povestile românești una și aceeași persoană seversete faptele, cari în mitologie sînt seversite de mai multe persoane, acesta e ușor de înțeles. Numele mitice adică s'a întunecat în decursul vîecurilor, ba după cum am văzut, ele au fost înlocuite adese cu nume din creștinism, până ce în fine s'a pierdut cu totul într-o depărtare nebulosă. Povestile ca atare însă au rămas în graiul poporului, și acele, cari au aici-colea asemănări unele cu altele, au fost atribuite unei singure persoane, care a fost creată de popor prin abstracțiune. Acesta persoană e „*Fetă frumoasă*“, idealul unui voinic, precum *Ileana Cosânțiana* este idealul unei feciore la poporul român.

Acum ne putem explica, de unde provine mulțimea de variante. Acele elemente mitice din povești, sensul și legătura dintre ele, însemnătatea lor primitivă toate aceste au pierit în decursul vîecurilor din memoria poporului, materialul însă a rămas, moștenindu-se din generațiune în generațiune și dîndu prilegiu la fel de fel de combinațiuni și variante. Astfel de combinațiuni aflăm deja în antichitate și nu numai de fantasia poporului făcute, ci și de singuraticii poeți. Ce sînt metamorfozele lui Ovidiu alta, decât o colecțiune de povești din mitologia greco-romană, povești cari se refera la prefacerea se metamorfosarea omilor în animale, în pomi, petri, apă, foc, etc. și din cari Ovidiu a cercat se compună în mod poetic un întreg?! Toate aceste povești au trăit în graiul poporului, ele forma o parte a credinței lui și și au originea în cea mai veche observare a prefacerilor și schimbărilor din natură.

Și astfel vom vedea, că și povestea lui Arghir e compusă din elemente mitice, cari la început nu au stat în nici o legătură unele cu altele și pe cari numai fantasia po-

porului le-a închețat. Aceste elemente sînt merele de aur, p unii s u lebedele și în fine motivele cu opincile, căciula și biciul . De unde a   ntrat  aceste în povestea nóstră?

Se auzim , ce ne spune mitologia în privința ac sta. Mai  nt i  despre merele de aur .

La serbarea cununiei lui *Zeus* cu *Hera* se  ice că toți  ei își-ar fi adusă darurile lor . *Gaia*, mama p m ntului, a f cut  se cre c  pomul  cu merele de aur , care se află la marginea p m ntului lângă Okeanos și care e p zitu de cele șapte Hesperide.

Cu privire la celelalte motive mitologia ne spune următoarele: C nd Perseus în ambițiunea sa a sc pat  cuv ntul , că va aduce capul  Medusei, el  s'a aruncată într'o primejdie at t  de mare,  nc t  fără ajutorul   eilor  n'ar fi putut-o scóte la cale. Drept  aceea *Athene*, patrona tuturor  eroilor  l'a îndreptată la nesce *nimfe*, cari a  fost  născute de *Themis* cu *Zeus*. Dela aceste nimfe a primită Perseus cele de lipsă pentru  vingerea Medusei, și anume: o păreche de p puc  de sburat , o căciulă s u un  coif , ce te făcea nev dut , și o traistă de drum .

Prin ac sta cred  că am  aretat  tóte acele elemente, din cari e compusă povestea lui Arghir: Mitică e istoria în sine și s mburele ei l'am  v dut  în balada mai sus  amintit , mitică e numele *Arghir*, adecă *S vele*, și *Helena* (Iana, Ileana) adecă *Luna*, mitice s nt  merele de aur  și mitice s nt cele trei motive. După ce astfel  am  constatat  *basa*, pe care stă povestea lui Arghir, trecem  la obiectul  nostru, anume: de unde a  mprumutat  *Gergei* ac sta poveste?

Se cercet m  mai  nt i  următoarea întrebare: Resp nditu-sa ac sta poveste între Români prin traducerea lui Barac din unguresce s u nu? Dacă se va constata, că nu Barac a întrodus-o între Români, ei atunci nici *Gergei* n'a putut-o introduce, căci povestea lui *Gergei* e una cu a lui Barac.

Se presupunem , că traducerea lui Barac a avut  succesul  cel  mai strălucită între Românii din Ardel . Dar

atunci ne întrebăm, cum s'a răspândit această poveste între Români din Bucovina, România, Macedonia? Oare Barac se fi sevêrșit această minune?

Maî departe deore-ce e constatată, că elementul constitutiv al poveștilor românesce îl formeză mitul greco-roman, oare singură povestea lui Arghir cu conținutul ei mitic să se fi răspândit între Români *dela Unguri*, și încă într'o măsură atât de mare, *incâtă ați ocupă locul de frunte între povestile noastre, ba maî multă, a produsă o mulțime de variante?* Pentru-ce n'a produsă poporul unguresc nici o variantă? Și cum se ne esplicăm, că și variantele conțin elemente mitice, maî ales cum se ne esplicăm, că în această poveste, pe care Români se dice că ară avea o numă dela începutul secolului nostru, cum se esplică dicu, că în această poveste întâlnim acele străvechi nume pentru Lună: „Iana“ și „Sândiana“? Se fie oare aici o întemplantare? Vedem că pe calea acesta dăm de o mulțime de imposibilități.

Și înca multe alte întrebări, ce trebuie se ni le punem la acest loc, nu se pot esplică odată cu capul, de vom ținea la părerea Ungurilor. Astfel la Barac mireasa lui Arghir e numită „Ileana“. Gergei nu amintește cu nici un cuvânt numele ei, el o numesce simplu „Dină“ (tündér leány).

E de mare însemnătate acum, că și la scriitorii unguresci Arghir obvine totdeauna în legătură cu „Ileana“ (Ilona). Astfel cetim în: „Dedalus temploma“ de Gyöngyössi: „Argirus is igy járt Tündér Ilonaval“¹⁾.

E întrebarea, de unde scie Gyöngyössi, că Arghir e de a se aduce cu Ileana în legătură? *Dela Gergei?* Cu greu! Căci „Argirus“-ul lui Gergei a apărut 1763 de sub tipar, de o edițiune maî veche se face numă amintire. „Dedalus temploma“ însă a apărut 1722. Ce e dreptu *Ótrokocsi* vorbesce deja în anul 1693 despre „Argirus“-ul lui Gergei,

¹⁾ Vedi: Gustav Heinrich, op. cit.

dar despre „Ileana“ (Ilona) nu se face nicăiri amintire. Drept aceea isvorul lui Gyöngyössi trebuie căutat într'altă loc. Deocamdată mai cităm un pasagiu din literatura maghiară înainte de a trage vre-o concluziune.

Abrahamü Barcsay (1742—1806) într'o poesie :
 „*Egy nagyságos asszonynak intésére*“ dice între altele :

„Megbocsás, jó néném! én, ki *Dáciában*
 „Születtem, *Ilona tündér országában,*
 „Ámbár szép *oláhnék hordóztak polyában,*
 „Nem vagyok oly rögzött *Vénus játékában*“¹⁾).

Cu privire la aceste pasaje ne întrebăm acum : e cu putință ca cine-va se numescă Ardelul „*Ilona tündér országa*“, pe basa poeziei lui Gergei, în care absolutu nu obvine nici cuvântul „Edély“, nici „Ilona“, dar nici altfelu de cuvântu, din care ai putea trage o astfelu de concluziune? E cu putință ca cineva se numescă mireasa lui Arghir „Ilona“, pe basa poeziei lui Gergei, în care cuvântul „Ilona“ nu obvine? hotărît că nu? Unde avem dar de a căuta isvorul? Cumva la poporul Unguresc, care afară de poezia lui Gergei nu cunósce nimicü despre Arghir²⁾, seü la poporul Românesc unde acésta poveste trăsese în o mulțime de variante, și în ale căru basme fie-care ființă femeiescă frumósă pórtă numele de „*Ileana Cosânđiana*“, încätü acésta a devenitü unü *tip naționalü*! Eü credü că Barcsay vorbesce destulü de lámuritü: Femei române, care laü purtatü în brațe, i-aü povestitü despre đina „*Ileana*“, și ca Barcsay vorü mai fi fostü mi de Unguri, cari din gura doicelorü române seü pe alte căi, aü auditü astfelu de povești despre „*Ileana Cosânđiana*“. Și acum pricepemü, pentru ce đice *Ótrokocsi*: „*Nálunk tündér ország alatt rendesen Erdélyt érti*.“³⁾

Dar acum pricepemü mai alesü, pentru-ce și Baracü în poezia sa întregesce aceea, ce Gergei a întrelasatü. Cetindü

¹⁾ Adecă: Scusăme, dragă mătușe, eü care m'am născutü în Dacia, în țera Ilenei, cu tóte că m'aü purtatü Románce frumóse în fașiă, nu sântü.

²⁾ Veđi: Gustav Heinrich, op. cit. ³⁾ Idem op. cit.

adecă Baracū tecstulū ungurescū, 'și-a adus numai decâtū aminte, cum se află acésta poveste la Români, și astfelū a datū miresei lui Arghir numele cuvenitū „*Ileana*“. Dacă cu tóte aceste se ține strictū de tecstulū ungurescū, elū își are motivulū seu. Acésta poveste, ce se află în gura poporului românū în *prosă*, Baracū a vrutū să o transpună în *versuri și rime*, și spre scopulū acesta tecstulū ungurescū în poezie i-a fostu tocmai binevoitū, căci *darū* poeticū puținū a avutū Baracū.

Cu tóte aceste elū nu decopiază pe Gergei, și tocmai în punctele, în care ei se deosebescū unulū de altulū, *cunoscemū isvorulū comunū*, din care amendoi aū scosū. Acésta sună cam paradoxs, o scurtă analiză a poeziei însă va întări cele țise.

Gergei ne spune, că urieșulū arū fi țisū cătră Arghir se aștepte până mâne când vorū veni ținele, aceste vorū putea spune unde se află *cetatea négră*. Ținele vinū — dar nici una nu scie se dee respunsū. În urmă arū fi venitū unū piticū schiopū, și acesta i-ar fi arětatu drumulū spre cetatea négră.

(Va urma).

Georgiū Popū.

PROBLEMA ȘCÓLEI*).

(Fine).

B. Adevărata cultură este *binele*, mēduva, mezulū și stéua culturēi este *moralitatea*. Dēcă șcólele voiescū să fie adevērați apostoli ai culturēi, în linia primă trebuie să cultive binele. O națiune face progrese mai mari, ia unū avēntū mai mare și sē ridică pe o tréptă mai înaltă de cultură, dēcă massa poporului stă pe o tréptă mai înaltă morală. Dreptatea, adevērulū internū, destoinicia și hārnicia înaltă totdeuna unū poporū.

C. Șcóla, ca *insitutū de educațiune*, are efecte și rezultate mai bune, mai bogate, lucră ca o *potență mai înaltă decâtū numai ca o simplă șcólă de învățamētū*; și inteligința, spiritulū și șciința nu suferū nici o daună, dēcă șcóla urmăresce scopuri etice; din contră prin cultura morală pri-

*) După D. G. Fröhlich.

mesce ea adevărata sfințire, adevărata valoare. Cultura spirituală a tinerimei încă nu poate fi redusă, nu poate suferi restrângere, fiindcă cetățenii statelor culturale trebuie să fie inteligenți, pentru-ca să nu piară în concurența vieții, în luptă cu atâtea puteri harnice și silitore, ci să subsiste cu onoare și cu succes.

D. Familia așteptă dela sora sa, dela școlă, ca să-și impună scopuri etice; ea nu voiesce ca din școlă să easă numai omenii înțelepți, ci și omenii buni. Familiile mai bune o pretindă acesta, ear familiile cu scăderi au trebuință, ca școlă să urmărească scopuri etice.

Regresul în viața familiară, creșterea morală defectuoasă a casei, direcțiunea materială ce domnesce astăzi în genere amortela morală a generațiunii noastre de astăzi pretindă în mod imperativ, ca școlă să nu părădă din vedere scopul moral, misiunea sa morală, ci să o îndeplinească cu fidelitate.

Viața familiară din nefericire nu pretutindenii are influință morală bună. Societatea omenescă, omenimea are însă interes esențial nu numai pentru singuraticii omenii, ci și pentru sine, ca fiesce-care om să fie educat bine, pentru-că numai puterile bine educate influențază în mod promovător, celelalte influențază în mod turbător. Unde viața familiară este bună, școlă are să întărească, să amplifice, și să aprofundeze, ear unde viața familiară este putredă și stricată, aici școlă are o problemă dublă de împlinită, are să neutralizeze, încât se poate influențele stricacioase, are să câștige loc binelui, și apoi să-l păstreze și cultiveze bine. Copiilor lipsiți de viața familiară școlă are să le fie familie.

Din cele premerse urmăză, că școlile care nu sânt școlile de specialitate, înainte de toate trebuie să urmărească o tendință morală, prin urmare ele au să întocmescă și să desvolute învățământul, disciplina creșterea morală, lucrarea și viața școlară, cu un cuvânt toate întocmirile și toate măsurile astfel, ca în tinerime să se sădască caractere morale, și încât este cu puțină să se și desvolute.

O scólă, care urmărește acestu scopu și aplică mijlócele corëspondétore, o scólă de forma și cuprinsulú acesta se numesce *scólă educativă*. De sigurú că se află deja multe scóle, care veghézá asupra ținutei bune și cuviincióse a scolarilorú în și afară de institutú, — dar numai puține își impunú *ca principiu* formarea caracterului, și acela 'lú și esecută cu strictetă; numai puține își îndréptá tóte funcțiunile învățatorului numai în direcțiunea acésta, numai spre virtute, așa ca toți și tóte să nisuiască numai spre unú singurú scopú înaltú și să se pună în serviciulú lui, — și cu tóte acestea în genere astfelú arú trebui să fie.

Respândirea și desvoltarea mai departe a scólei educative trebuie să fie o problemă a pedagogiei, a sciinței despre scóle, trebuie să fie o cestiune de inimă a învățătorilorú și amicilorú șcólei și o sfântă datorință a statului, a bisericei și a societății.

Dar *influința educátore binefăcátore* a familiei nu se conturbă óre prin educațiunea în scólă și prin scóla educativă, séú celú puținú nu suferé casa părintéscă vre-o scădere în dreptulú de a educa? Noi nu intenționămú nici una din améndoué, și nici nu ne tememú, că prin întroducerea scólelorú educative s'arú puté întempla așa ceva. Décă améndoi factorii sântú buní și harnici se întărescú și se aprofundéză, și nici decum nu amú voi sa cădemú în greșéla filosofului Fichte, care díce: „Despărțiți pe copii de cei adulți, ca de unú gen stricatú, și 'i educați publice pe spesele statului!“ Și totú astfelú n'amú voi să cădemú în greșéla altorú pedagogi, cari aú propusú cu tótă serioșitatea, ca în loculú educațiunii familiare să se întroducá o educațiune publică națională, unú ce, care este totú atâtú de înversú și de neesecutabilú, dar cu atâtú mai puținú amú voi să prefacemú familia într'o șcólă: *Casa părintéscă va remânea loculú principalú de educațiune, și scólei i se va impune ca problemă principală cultivarea învățăméntului educativú*. După cum s'a arátatú mai susú, casa părintéscă este loculú naturalú, unde are să se cultive copilulú, este insitulú de educațiune Dumneđeescú,

și o viață familiară de modelu este totdeauna atmosfera spirituală și morală în care sufletul și caracterul omului ce se află în dezvoltare mai cu seamă în etatea copilăriei și prunciei se dezvoltă mai bine. Familia trebuie să rămână centrul educațiunii copiilor, ei să-i stea însă de-a dreapta cu ajutoru școlă, care reclamă pentru sine o parte însemnată din timpul și puterea tinerimei. Școlă să edifice mai departe pe fundamentul moralu pusu de casa părintescă, și în casu când acestu fundamentu s'arū arăta ici coela defectuosă și cu scăderi, școlă să delătore defectele, să stirpescă buruiana, ce începe a cresce, ca să pôtă cultiva grău curatū. Amëndouē instituttele de educațiune școlă și casa părintescă, să nu stea în raportu una cu alta ca stăpânulū cu servitorulū, ci ca întreprinđătorulū unei lucrări, ca arhitectulū cu proprietarulū; ei trebuie să stea în armonie unii cu alții și să-și întindă mână de ajutorū, ca să pôtă esecuta construcțiā, ei trebuie să încheie unii cu alții o alianță ofensivă defensivă. *D. F.*

Michailū Cogălniceanū.

Marele bărbatū de statū și ilustrulū istoricū românū, *Michailū Cogălniceanū* nu mai este între cei vii. Mórtea lui este o perdere din cele mai ireparabile. *Cogălniceanū* se născu la anulū 1806 în Moldova și trecu din viață la 4 Iuniū a. c. Elū debută pe cariera învățământulū, ocupândū la Iași prima catedră de istoriā națională, creată pe timpulū organizării școlilorū sub domnia principelū Ioanū Sturdza. După reîntórcerea sa în patriā din călétoria, ce o întreprinse la 1833 prin *Germania* și *Francia* în scopulū de a aduna materialū pentru istoria „Valachiei și a Moldovei“, elū fundă cu *C. Negruzi* și *Alexandri* revista „Dacia literară“, contribui la întemeierea teatrulū naționalū, publică sub titlulū „Archiva românescă“ o colecțiune de documente istorice și sub titlulū „Letopisițe“ o colecție de cronice romănesci (3 vol. Iași 1845—52, edit., II. Bucuresci 1872). Împreună cu I. Ghica și V. Alexandri scóse țiarulū „Progresul“, érá cu Hurmuzachi și A. Panū întemeiā organulū „Stéua Dunării“.

„Voința națională“ apreiându meritele acestui bărbat însemnatu, pe lângă analisarea faptelor sale, pe terenul politicu, cari i-au asigurat unu locu în istoria patriei sale între cei mai distinși bărbați de stat, scrie între alte următoarele:

„Unu literatu, unu profesoru însemnatu, unu scriitoru, care a ridicatu unu monumentu istoriei naționale, unu mare omu de stat a muritu; dar acestu omu era așa de mare, încatu în fața mormântulu lui te întrebă, dacă geniulu lui n'a influențatu în modu hotăritoru asupra destinelor țerii sale, și-ți dăci: Dacă Cogălnicenu nu trăia, se făcea ore unirea principatelor?”

„Voința luminată a acestui omu a realizatu inspirațiunile geniulu seu. De tineru încă, încependu a studia istoria țerii sale, a Moldovei de atunci, a găsitu că patria română era mai întinsă decâtu credu fie-care din aceia, care vorbiau românesce și trăiau în câte una din bucățile acestei patrii. Acolo, în acele pagine ale istoriei, a găsitu visele mărețe de unire ale lui Stefanu și Mihaiu, și aceste vise au făcutu să vibreze cu tărie cordele inimii sale entusiaste și patriotice.

„Dela înălțimea tribunei de profesoru reversă în inimele tinere ale studenților universitari admirațiunea faptelor gloriose ale strămoșilor noștri și speranțele unui viitoru strălucitu. Propaganda iubirii și măririi țerii sale o făcea în fie-care zi și în fie-care minut; când nu era pe catedră, lua condeiulu în mână și, ca diaristu seu ca publicistu, împărtășia credințele sale în unirea țerilor surori și tăria în credința sa o comunica și celorlalți, formându astfelu o falangă întregă de entusiaști, falangă, care a devenitu în urmă legiune“.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 188/1891.

Procesu verbalu

al comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român, luat în ședința dela 20 Iunie n. 1891.

Președinte: G. Barițiu. Membrii prezenți: Dr. Il. Pușcariu, vice-preș., P. Cosma, I. St. Șuluțiu, I. Crețu, Z. Boiu, I. V. Russu, I. Popescu, Ioan Hannia, I. G. Popu, G. Candrea cassaru. Nicolau Toganu, bibliotecaru.

Secretaru: Dr. I. Crișianu.

Nr. 83. Presidiulu raportază, că directorulu fostulu despărțământu XVI (Bistrița), dlă Alexandru Silași, împedecatu poțe prin

starea sănătății, n'a satisfăcut încă nici până ađi însărcinării primite, de a pune la cale reorganizarea despărțământului, cu totu ursoriulă ce i s'a datu.

— Postulă directoru alu despărțământulu Bistriței, dlă A. Silași, se absolvă dela sarcina, ce ı sa impusă prin hărtia acestu comitetu de sub Nr. 245—890 și cu conducerea lucrărilor pentru reorganizarea despărțământulu se încrede dlă Gabrielu Mană, avocatul în Bistrița.

Nr. 84. George Vătășanu, studentu de clasa VIII gimnasială în Brașovu și stipendiatu alu Asociațiunii transilvane, își justifică sporiulă făcutu în studii în decursulă semestrulu II alu anulu scol. curentu și se rógă a i se anticipa și rata din urmă din stipendiulă seu, avėndu cu ocasiunea depunerii examenulu de maturitate mă multe lipse. (Ex. Nr. 164/1891).

— Sporiulă eminentu în studii alu stipendistulu G. Vătășanu servește spre șciință, încuviințandu-se cu o cale și cererea referitoare la estradarea ratei din urmă din stipendiulă.

Nr. 85. Secretarulă II. raportéză, că terminăndu studiile gimnasiale G. Vătășanu, știpeudiulă lu de 40 fl. din fundațiunea „Rfurėnă“ devine vacantu cu începerea anulu scolaru 1891/2.

— Spre șciință. Pentru conferirea de nou a stipendiulu amințitu să se escrie la timpulă seu concursu.

Nr. 86. Dlă profesoru Michailu Strejanu din Craiova trimite pentru biblioteca Asociațiunii și a despărțământelor prin membrulă comitetulu I. St. Șuluțiu 20 exemplare din broșura sa „Începutulă renascerii naționale prin scoli“ sau despre episcopulu Petru Paulu Aronă. (Ex. Nr. 166/8191).

— Cu mulțumită spre șciință.

Nr. 87. Direcțiunea despărțământulu 17 (Dejă) alu Asociațiunii transilvane prin hărtia dto 31 Maiu a. c. Nr. 5 subșterne spre revisuire protocolulă subcomitetulu respectivă dela 31 Maiu a. c.

Din protocolulă subșternută se vede:

a) că subcomitetulă a substituită în modu interimalu pe dlă Dr. G. Triponă, care s'a strămutată cu locuința din Dejă în Bistrița, în oficiulă de cassaru alu despărțământulu prin dlă Floreanu Hatoșă;

b) s'a luată inițiativa, ca despărțământulă să fie reprezentatū la proxima adunare generală a Asociațiunii;

c) proxima adunare generală a despărțământulu se va ține la 6 Iulie a. c. în Dejă;

d) s'a decisă, ca banii meniți pentru sporirea bibliotecii despărțământului să se depună la banca Someșana“;

e) Dlă Dr. Mihali a dotat o tecă corëspondătoare pentru biblioteca despărțământului. (Ex. Nr. 168/1891).

— Cuprinsulă protocolulă subșternută servește spre sciință.

Nr. 88. Învețătorea dela școla Asociațiunii, d-șora Eugenia Trifă, se rógă a i se permite să locuască anulă școlară viitoră afară de internatulă școlei și a i se asemna competențele pentru vuptă, cuartiră și servițiu în bană, motivându-și rugarea cu starea sănătății sdruncinată în urma morbulă greu, de care a suferită érna trecută. Locuirea afară de internatū ți s'a recomandatū d-șorei E. Trifă de cătră mediculă Dn. Dr. Bielz, după cum se arată în testimoniulă alăturatū la actū. (Ex. Nr. 169/1891).

— Pe basa prescrișeloră „Regulamentulă internă“ ală școlei Asociațiunii (§ 5. lit. l. m). nu se pôte permite nici unei învețătore să locuască afară de internatulă școlei. Dacă însă d-șora Eugenia Trifă și după espirarca feriiloră de vară, care timpū 1ă va puté folosi neconturbată pentru deplina restaurare a sănătății sale, va stărui pe lângă cererea, de a-i se concede locuirea afară de internatū, comitetulă va reveni asupra cestiunii.

Nr. 89. Dlă Partenie Cosma, directorulă institutulă „Albina“ și membru ală comitetulă, prin hârtia dto 11 Iuniū a. c., vestese comitetulă, că dlă Dr. Aurelă Mană, notară publică reg. în Oravița, care a petrecută în Sibiiū măi multe țile și a cercetatū între altele și școla Asociațiunii, satisfăcutū de cele ce le-a vėđutū la acestū institutū, s'a oferitū a contribui, până când va fi în viață, pe fie-care anulă cu suma de 200 fl. v. a. la susținerea școlei, care sumă până când va cere trebuința, să se distribue ca ajutóre de 50, 100 sau 200 fl. v. a. între eleve internate de părinți măi lipsiți sau cu familie măi numerosă, érá cândū astfelă de ajutóre nu vorū măi fi necesare, suma donată să se întrebunțeze spre alte scopuri ale școlei; donatorulă nu-și rezervă nici unū dreptū; banii vorū întra la cassa Asociațiunii în fie-care anulă deodată înainte de 1 Septembrie. (Ex. Nr. 175/1891).

— Comitetulă i-a cu plăcere actū de cele împărtășite de dlă P. Cosma și mulțimesce dlă Dr. Aurelă Mană pentru marinosulă dară, ce 1-a făcutū școlei Asociațiunii, avėndū a se notifica acestū faptū și proximeiă adunări generale.

Ce privesce întrebunțarea sumei, comitetulă va ține contū de dorința, esprimată de donatoră și va ajutora din ea deocamdată eleve interniste de părinți măi lipsiți.

Nr. 90. În legătură cu cele cuprinse la punctul precedent se hotărăse:

— Din suma de 200 fl. v. a., donată de dl. Dr. Aurel Maniș pentru anul școlar 1891/2, se crează 4 ajutoare de câte 50 fl. menite pentru eleve, care vor fi adăpostite în internatul împreună cu școala Asociațiunii.

Pentru conferirea acestor 4 ajutoare precum și a celor 10 ajutoare totu de câte 50 fl. cu aceeași mențiune, create din suma de 500 fl. donată de institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu, (vezi concludul dto 27 Aprilie a. c. Nr. prot. 63) se escrie concursu.

Nr. 91. În legătură cu raportul dto 10 Iunie a. c. Nr. 75 alu direcțiunii dela școala Asociațiunii se decide: (Ex. Nr. 178/1891).

a) după-ce unul din posturile de învățator dela școala Asociațiunii, și anumitu postulu, pe care l-a ocupatu în anul școl. 1890/1 dl. Dr. P. Spanu, a fostu îndeplinitu, conformu rezoluțiunei ministeriale, numai în modu provisoru, pe unu anu, acestu postu se declară vacantu cu începerea anului școlar 1891/2 și pentru îndeplinirea lui se escrie concursu.

b) Luându cu regretu actu despre repausarea fostulu medicu de casă alu internatulu Asociațiunii, Dr. I. Moga, postulu acesta se declară vacantu cu începerea anului școl. 1891/2 și presidiulu se însărcinează a face la timpul su propuneru pentru îndeplinirea lui.

c) Dlu Dr. Süßmann, care în substituirea dlui Dr. I. Moga a provăduțu și continuă a provede cu zelū și sîrguință postulu de medicu de casă la internatu, comitetulu îl esprimă mulțămirile sale.

d) După-ce concludulu acestui comitetu dto 24 Iulie 1890 Nr. prot. 72 referitoru la ridicarea din postulu de guvernantă a d-șorei Maria Gerick, na fostu revocatu prin hotăririle ulterioare ale comitetulu privitoare la acestu obiectu, ci a fostu ținutu numai în suspensū; direcțiunea școlei se provocă a comunica d-șorei M. Gerick, că conformu suscitatu concludu, postulu dēseii cu finea anului școlar curențu 1890/1 se declară vacantu, ér dinsa este dimisă îndatā cu finea anului școlarū.

Pentru îndeplinirea postulu de guvernantă la internatul Asociațiunii se escrie concursu.

Nr. 92. La propunerea direcțiunii dela școala Asociațiunii cuprinsă în raportulu aceleia de dto 14 Iunie a. c. Nr. 78 se hotărăse: (Ex. Nr. 179/1891).

— Arătându-se necorespunđetoru sistemulu, după care au fostu construite latrinele dela edificiuļu școlei Asociațiunii, acelea se voru

construi în decursul ferierilor de vară după aşanumitul „sistemă de Heidelberg“ cu vase transportabile.

Cu esecutarea acestui conelusă se încrede cassarulă Asociaţiunii, dlă G. Candrea.

Nr. 93. Direcţiunea despărţemântului XXVII (Cohalmă) subşterne prin hârtia dto 1/13 Iunie a. c. Nr. 2 spre revisiune protocolulă subcomitetului respectivă dela 12 Iunie (31 Maiă) a. c.

Din protocolulă subşternută se vede :

a) că adunarea generală a despărţemântului se va ţine la 11 Iulie (29 Iunie) a. c. în Cohalmă după programa, ce se va publica ;

b) că se voră forma agenturile provădute în regulamântulă. (Ex. Nr. 181/1891).

— Cuprinsulă protocolulă subşternută servesce spre ştiinţă.

Nr. 94. Înveţăcelulă de croitorie George Marcu presentă documentele, ce i s'au cerută prin conelusulă dto 27 Aprilie a. c. Nr. prot. 55 (alineia din urmă) şi dela care s'a condiţionată estradarea ajutorului de 25 fl. ce i s'a conferită. (Ex. Nr. 183/1891).

— Fiindă actele în ordine, tinerului George Marcu, înveţăcelă de croitoria în Braşovă, i se eliberăză stipendiulă de 25 fl. v. a., ce i s'a votată.

Nr. 95. D-şora Cornelia Ciceiu din Sighişora cere ună postă de guvernantă la internatulă Asociaţiunii. (Ex. Nr. 184/1891).

Petenta se îndrumă la concursulă, ce se va publica în înţelesulă conelusulă de sub Nr. 91 lit. d) ală acestui protocolă.

Nr. 96. În conformitate cu conelusulă comitetuluiă dto 27 Ariplie a. c. Nr. prot. 64 cassarulă Asociaţiunii, dlă Gherasimă Candrea, presentă ună preliminară în suma de 161 fl. 40 cr. relativă la reparaturile, ce sântă a se întroduce în cuartirulă din casele Asociaţiunii strada Morii Nr. 8., pe care 'lă a ţinută dlă profesoră I. Popescu, arătândă, că chiriaşii noi înisistă pe lângă aceea, de a li se pune la dispoziţiune o culină de spălată rufe şi şoprone pentru lemne. (Ex. Nr. 189/1891).

— Preliminarulă presentată se adoptă şi cassarulă Asociaţiunei se înisărcinăză a dispune cele de lipsă pentru esecutarea reparaturiloră.

Ce privesce culină de spălată rufe, precum şi sopronele pentru lemne cassarulă Asociaţiunii va presenta la timpulă seu şi pentru acestea ună preliminară.

Nr. 97. Pentru fondul „întru amintirea morților” a măi întrat:

1. Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiiu” în locul unei cununii pe sicriul repositatei d-ne Anna Ghibu 22 fl.

În locul unei cununii pe sicriul repositatului Romul P. Cosma :

2. Dela familia Dr. I. Moga 5 fl

3. „ dlă A. Cimponeră jude la tabla reg. în pens., 5 fl.

4. „ dlă Dr. Nicolău Vecerde 5 fl.

5. „ dlă Nicolău Ivană redactoră 5 fl.

6. „ dlă Dr. Remusă Roșca secret. consist., 3 fl.,

7. „ dlă Nican. Frateșu protosincelă și ases. consist., 5 fl.

8. „ d-șora H. Petrașcu directora 5 fl.

9. „ Ecselenția Sa Archiepiscopulă și Metropolitulă Mironă Romanulă 15 fl.

10. dela dlă I. Petrică protopopă în Brașovă 5 fl.

11. „ dlă A. Păcurară protopopă în Ilia 5 fl.

În locul unei cununii pe sicriul repositatului Dr. I. Moga.

12. Dela familia Moga din Săsciori 30 fl.

13. „ dlă A. Cimponeră 5 fl.

14. „ „ I. Popescu profesoră 5 fl.

15. „ „ Dr. N. Vecerde 5 fl.

16. „ d-șora H. Petrașcu 5 fl.

17. „ dlă I. G. Popă avocată 10 fl.

18. „ funcționariă institutului „Albina” în Sibiiu 15 fl.

În locul unei cununii pe sicriul repositatului Romul Parteniă Cosma și Dr. I. Moga :

19. dela dlă Leontină Simonescu 5 fl.

20. „ „ I. St. Șuluțiu 10 fl.

— Spre știință.

Nr. 98. La propunerea secretarului II ală Asociațiunii se hotărește:

Tinerulă Nicolău Vătășană, teologă în Sibiiu, i se asemnează la cassa Asociațiunii o remunerațiune de 10 fl. pentru serviciile ce le-a prestată în cancelaria Asociațiunii în timpulă câtă a fostă bolnavă cancelistulă Asociațiunii.

Nr. 99. A măi întrată la comitetă taxe dela membrii :

Porcius Floriană, în Rodna-veche, 5 fl. pro 1891; Samarghițan Petru, Cucerde rom. 5 fl. pro 1891; Morariu Mihailă, Cucerde-română, 1 fl.; Lupu Popă Michailă, în Galfălu 1 fl.; Lupu Popă

Beniamin, în Galfalău 1 fl.; Sabbas Borha, în Ilia 5 fl. pro 1890; Romul Petricu, în Sibiiu 5 fl. pro 1891.

Dela membrii din despărțământul Mediașu 63 fl.; Ianza Iuonă în Hațegü 5 fl. pro 1891; Popü Aurelü Bota în Grădiște 10 fl. pro 1890 și 1891; Popoviciu Bucurü în Hațegü 5 fl. pro 1891; Serafinü Alexandru în Hațegü 5 fl. pro 1890; Trimbițoiü Nicolau în Grădiște 5 fl. pro 1890; Paulü Olténü în Hațegü 6 fl. pro 1891.

— Spre sciință.

Sibiiü, d. u. s.

G. Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianü m. p.,
secretarü II.

Verificarea acestui procesü verbalü se încrede d-lorü: Partenie Cosma, Iosifü St. Șuluțü, Ioanü Crețu.

S'a cetitü și verificatü. Sibiiü, în 24 Iunie n. 1891.

Ios. St. Șuluțü m. p.

P. Cosma m. p.

Ioanü Crețu m. p.

Nr. 215/1891.

Procesü verbalü

alü comitetulü Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românü, luatü în ședința dela 4 Iulie n. 1891.

Președinte: G. Barițiu. Membrii prezenți: Dr. II. Pușcariü, vice-preș., Partenie Cosma, I. Hannia, I. V. Russu, I. Popescu, Z. Boiü, I. G. Popü.

Secretarü: Dr. I. Crișianü.

Nr. 100. Direcțiunea despărțământului VII. (Hațegü) alü Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 8 Iunie a. c. subșterne spre revisuire protocolulü adunării generale a despărțământului dela 7 Maiü a. c., proiectulü de budgetü pro 1891 și suma de 36 fl. v. a. taxe intrate dela membri din despărțământü.

Din protocolulü subșternutü se vedé:

a) că s'a anunțatü cu aclamațiune ca conclusü, că terminulü pentru adunarea generală a Asociațiunii, proiectată a se ținè anulü acesta în Hațegü, să fie zilele de 16, 17 și 18 Augustü n.

b) că primindü abdicerea dela oficiulü de cassarü alü despărțământului, a dlui Alexandru Serafinü, subcomitetulü a încredințatü acestü oficiü d-lui Stefanü Șelarü;

c) că adunarea a promisă din parte-și totu concursul posibil pentru buna reușită a expozițiunii de lucruri de mână femeescă, ce se va arangia cu ocasiunea adunării generale a Asociațiunii;

d) că alegerea comisiunilor pentru arangierea festivităților cu ocasiunea adunării generale a Asociațiunii se lasă la dispozițiunea locuitorilor din Hațegü;

e) că adunarea generală proximă pro 1892 a despărțământului se va ține în Grădișce;

f) că s'a stabilită budgetul pro 1891, preliminându-se eșitele cu 15 fl. v. a., în scopul de a se procura ună sigilă pe sēma despărțământului apoi cărți de școlă pentru a se distribui între elevii sēraci.

În legătură se presentă hărtia aceleși direcțiuni dto 27 Iunie n. a. c., în care, cu provocare la concludul adunării generale a locuitorilor din Hațegü dela 26 Iunie a. c. precum și la obiecțiunile, ce s'au făcutu din partea presidiului Asociațiunii contra terminulă fixatü pe zilele de 16, 17 și 18 Augustü a. c. pentru adunarea generală a Asociațiunii, stăruie pe lângă acestü terminü, motivändü stăruința acēsta cu publicitatea și pregătirile deja făcute cu tērgulü, ce se începe în 18 Augustü în Hațegü, preste totü cu împregiurările locale, care nu ertă, ca adunarea generală a Asociațiunii să se pōtă ține cu succesul doritü nici înainte nici după terminulă fixatü în adunarea generală a despărțământului dela 7 Maiü a. c. (Ex. Nr. 172 și 199/1891).

— Se adeveresce primirea sumei de 36 fl. v. a., care sumă s'a transpusü la cassa Asociațiunii spre contare în regulă.

Ce privesce terminulü de 16, 17 și 18 Augustü n. a. c. proiectatü pentru ținerea adunării generale a Asociațiunii, deși comitetulü arü fi doritü, ca acela să fiă înlocitü prin altulü mai potrivitü, totuși, avēndü în vedere motivele aduse de onoratulü publicü din Hațegü, se adōptă, și biroulü primesce însărcinarea a face pregătirile necesare în sensulü statutelorü.

Celelalte părți ale protocolulü subșternutü servescü spre sciință.

Nr. 101. Se presentă raportulü avocatulü Basiliü P. de Harșanü privitorü la lăsământulü lui Avramü și Ioanü Iancu din Vidra superiōră, cerutü prin concludul comitetulü dto 27 Aprilie a. c. Nr. 134.

În raportü se arată, că în ambe cauzele s'au ținutü pertractările pentru rectificarea protocōlelorü cărților funduare, nu s'au adusü însē și sentența judecătōrescă; că realitățile din lăsământulü fericitulü Avramü Iancu sântü date în arēndă și pe anulü acesta

(dela 5 Maiu 1891 până la 5 Maiu 1892) preotului Ioanū Iancu pentru suma de 100 fl. la anū, conformū contractului, ce se subșterne spre aprobare.

În legătură avocatulū, dlū B. P. de Harșianū, își dă părerea cu privire la concludsulū acestui comitetu dela 27 Aprilie a. c. Nr. prot. 65 referitorū la vinderea realitățilorū lăsămintelorū după fericitiū Avramū și Ioanū Iancu. (Ex. Nr. 187/1891).

— Raportulū dlui avocatū Basiliu P. Harșanū în ce privesce pașii întreprinși pentru rectificarea cărțilorū funduare servesce spre șciință. Contractulū subșternutū deși dlū avocatū B. P. de Harșianū nu a fostū autorisatū a-lū încheia pe anulū 1891/1892, se apróbă mai alesū și în vederea, că arēnda s'a începutū deja, érá dlū adv. Bas. P. de Harșianū să fiă provocatū a subșterne la comitetū sumele ce le-a încasatū din arēnda după realitățile din lăsămēntulū fericitulū Avramū Iancu în timpulū decānd a luatū d-sa în mână administrarea acelorū realitățī și până aqī; câtū pentru viitorū să se facă pașii de lipsă, ca arēnda să între deadreptulū la comitetū. Ce privesce părerea dlui avocatū B. P. de Harșanū referitóre la vinderea realitățilorū de sub întrebare, comitetulū va reveni asupra eī, cândū se va pronunța în meritulū causei.

Nr. 102. Se presentă hârtia dlui Ludovicū Simonū dto 19 Iunie a. c. în cauza constituirii nouînființatului despărțēmētū XV. (Mociu) alū Asociațiunii transilvane. (Ex. Nr. 192/1891).

— Cu provocare la hârtia prezentată a dlui Ludovicū Simonū și la concludsulū acestui comitetū din 30 Maiū a. c. Nr. prot. 77, cu conducerea mai departe a lucrărilorū pentru constituirea despărțēmētului XV. (Mociu) alū Asociațiunii transilvane se încrede dlū protopopū Ioanū Moldovanū din Cățina.

Nr. 103. Dlū Alexandru Bohățelū, căpitanū supr. în pens. prin hârtia dto 25 Iunie n. a. c. încunoscintēzā comitetulū, că fericitulū Ladislāu Vajda, fostū secretarū ministerialū în pens., în testamentulū seū din 7 Ianuarie a. c. a lāsātū Asociațiunii transilvane, în favorulū fondului școlei eī de fete, suma de 200 fl. v. a. cu dorința, ca și dēnsulū să fiă socotitū între membrii Fundatorī aī acestei reuniuni. Suma testată precumū și o copiā a testamentului se vorū transpune la timpulū seū comitetului. (Exh. Numērulū 194/1891).

— Spre șciință. Pronunțarea în meritulū afacerii va urma după întrarea sumei testate și a unui extrasū seū a unei copiī a testamentului.

Nr. 104. Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 30 Iunie a. c. Nr. 81 subșterne spre revisuire protocolul conferinței corpului didactic dela numita școlă, luat la 29 Iunie a. c.

Din protocolul se vede, că atât examenele publice, la care a asistat și dl inspector de școle al comitatului Sibiului declarându-se deplin mulțumit cu rezultatele acelor'a, cât și încheerea anului s'au efeptuit în conformitate cu programul stabilit.

La punctul prot. 55 conferința propune, ca, încât vor ierta mijlocele materiale, comitetul să institue în viitor și un învățător suplent la școlă. (Ex. Nr. 202/1891).

— Cuprinsul protocolului subșternut servește spre știință cu aceea, că în ce privește propunerea relativă la instituirea unui învățător suplent pe viitor, aceea se ține în suspens până la încheierea socotelor școlii pro 1890/91 și la stabilirea budgetului aceleia pro 1891/2.

Nr. 105. Direcțiunea despărțământului VII. (Hațeg) prin hârtia dto 29 Iunie a. c. subșterne spre revisuire protocolul subcomitetului respectiv din ședința dela 29 Iunie a. c.

Din protocolul subșternut se vede:

a) că subcomitetul și-a exprimat condolențele sale pentru încetarea din viață a fostului său director, a fericitului protopop Ioan Rațiu;

b) că conducerea provizoriă a despărțământului se încrede dlui vicariu Ioan Ianza;

c) că în scopul de a se îndeplini oficiul de director al despărțământului să va ține o adunare generală extraordinară în Hațeg la 13 Iulie a. c. (Ex. Nr. 203/1891).

— Cuprinsul protocolului subșternut servește spre știință cu aceea, că și acest comitet își exprimă condolența sa față cu pierderea meritosului director al despărțământului VII (Hațeg), al Asociațiunii transilvane, a dlui protopop Ioan Rațiu.

Nr. 106. Direcțiunea despărțământului XXXII (D.-Sân-Martin) al Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 29 Iunie a. c. subșterne spre revisuire protocolul subcomitetului respectiv din ședința dela 14 Iunie a. c.

Din protocolul subșternut se vede:

a) că s'au luat măsurile de lipsă pentru încassarea taxelor restante;

b) că adunarea generală a despărțământului se va ținea în Cetate-de-baltă la 2 Augustă a. c.

c) că s'a fixat și programul pentru numita adunare. (Ex. Numărul 204/1891).

— Cuprinsul protocolului subșternut servește spre știință.

Nr. 107. Direcțiunea despărțământului XVII (Dej) ală Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 30 Iunie a. c. Nr. 22 subșterne spre revisuire protocolul subcomitetului respectiv dela 30 Iunie a. c. dimpreună cu o consemnare a comunelor, care constituie despărțământul.

Din protocolul subșternut se vede:

a) că la subcomitetul au intrat petițiunile dela învățăcei dela meserii pentru ajotore; asupra acestor petițiunii subcomitetul va reveni după adunarea generală proximă a despărțământului;

b) că d-nii Dr. Mihali, P. Mureșan, Florian Hatoș și I. Velle au donat mai multe cărți pe sēma bibliotecii despărțământului;

c) s'a stabilit raportul subcomitetului cătră adunarea generală;

d) s'a prezentat un proiect de statute pentru bibliotecă și altul pentru procurarea de cărți, care ambele s'au transpus spre studiere unei comisii. (Ex. Nr. 208/1891).

— Cuprinsul protocolului subșternut servește spre știință.

Nr. 108. Cererea învățacelui de făuriă din Cluj, Clemente Candale, pentru liberarea stipendiului ce i sa votat (Ex. Numărul 209/1891).

— Se încuviințează.

Nr. 109. Direcțiunea despărțământului nou înființată X. (Brad) ală Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 17 Iunie a. c. Nr. 1 subșterne spre revisuire protocolul adunării constituante dela 23 Mai n. a. c. și protocolul subcomitetului respectiv de același dat și în fine suma de 37 fl. 25 cr. v. a. taxe întrate dela membri.

În hârtia direcțiunii se cere:

a) ca adunarea constituantă să se privescă ca adunarea generală a despărțământului pro 1891;

b) ca să se încuviințeze reținerea pentru trebuințele despărțământului a sumei de 7 fl. v. a. întrate din taxe dela membri ajutători;

c) ca să li se trimită de aici o consemnare a membrilor vechi din acel despărțământ.

Din protocolul adunării se vede :

a) adunarea a fost conchemată și deschisă de dl Vasile Damianu, care a fost încredințat cu afacerea din partea acestui comitetu ;

b) că s'au înscris 3 membri ordinari noi și 7 membri ajutători, 6 membri vechi și-au achitat taxele restante, și că a înscris suma de 44 fl. 25 cr. ;

c) că urmându la ordine constituirea, s'au alesu :

1. directoru: dl Vasile Damianu ; 2. membri în subcomitetu : dñi George Părau, Teodoru Popu, Constantin Costinu, Stefanu Albu, Ioanu Ghermanu și Ioanu Rusu.

d) că adunarea proxima se va ține în Bradu ;

e) alegerea a doi membri, cari să reprezente despărțementu la adunarea generală a Asociațiunii în Hațegu, se încrede subcomitetulu.

f) propunerea de a se trimite pe spesele despărțementu 2 învățători la Hațegu, ca să studieze expozițiunea, ce se va aranja cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii, nu a fost spriginită ;

g) că se reține pentru trebuințele despărțementu suma de 7 fl. v. a. intrată din taxele dela membrii ajutători.

Din protocolul subcomitetulu se vede, că s'a constituitu subcomitetulu alegându-se :

1. casaru: dl G. Părau ; 2. controlorū: dl St. Albu și 3. actuaru: dl C. Costinu. (Ex. Nr. 212/1891).

— Se adeveresce primirea sumei de 37 fl. 25 cr. v. a., care sumă s'a transpusu la casa, spre contare în regulă. Reținerea sumei de 7 fl. v. a. pentru trebuințele despărțementu se încuviințază precum și cererea relativu la consemnarea membrilor vechi din despărțementu. Membrii noi voru primi diploma îndată ce voru fi obținutu aprobarea adunării generale a Asociațiunii. Constituirea despărțementu precum și întregu cuprinsul protocoletorū subșternute se iaă cu aprobare la cunoștință și se mulțumesc dñi protopopu Vasile Damianu pentru ostenela ce și-a luat în interesul Asociațiunii.

Nr. 110. Direcțiunea despărțementu XXVI (Reghinu) alu Asociațiunii transilvane prin hârtia dto 2 Iulie a. c. subșterne spre revisuire protocolul adunării generale a despărțementu dela 22 Iunie a. c. dimpreună și suma de 92 fl. intrată din taxe de pe la membri ordinari din despărțementu ;

Din protocolul subșternut se vede:

a) că sa cetitū și Iuatū la cunoscință raportul subcomitetului și alū cassarului cătră adunarea generală și subcomitetului s'a datū absolutorulū cerutū;

b) s'aū înscrisū 2 membri noi odinari și 2 membri ajutători, érū 15 membri vechi aū solvitū taxele restante; taxele întrate dela membrii ajutători se reținū pentru trebuințele despărțemētului;

c) s'a decisū, ca subcomitetulū să stărue, ca fondurile despărțemētului să se transpună despărțemētului spre manipulare și administrare, încatū acēsta nu arū fi în contradicere cu regulamentele Asociațiunii;

d) s'a reconstituitū subcomitetulū pe unū nou periodū de 3 ani, aleși fiindū: 1. Directorū: dlū Patriciu P. Barbū; 2. membrii ordinari în subcomitetū: dñii Dr. Absolonū Todea cassarū, Severū Barbū secretarū, Galacteonū Șagău, Petru Uilăcanū, Marcu Cetățēnū, Dr. Alexandru Ceușanū, Dr. Cirilū Vulcanū, Alexandru Tērnovenū, George Maiorū, Michailū Orbonașū, Ioanū Popescu; 3. membrii suplenți: dñii Eugeniū Marinoviciu și Iosifū Popescū;

e) că sa stabilitū budgetulū pro 1892 preliminarū-se însă numai eșitele cu suma totală de 145 fl. v., a. și anume 100 fl. pentru procurarea de cărți scolare pe séma scólelorū mai lipsite din despărțemētū, 40 fl. pentru premiarea a doi învțătorī și 5 fl. pentru lipsele despărțemētului. (Ex. Nr. 213/1891).

— Se adeveresce primirea sumei de 92 fl. v. a., care sumă s'a transpusū la cassa Asociațiunii spre contare în regulă. Membrii noi vorū primī diploma îndată ce vorū fi obținutū aprobarea adunării generale a Asociațiunii.

Ce privesce conclusulū adunării relativū la manipularea și administrarea fondurilor din despărțemētū prin despărțemētū, comitetulū nu se pôte abate dela conclusulū sēu dto 24 Septemvre 1890. Nr. prot. 122, cu atătū mai vērtosū nu, căci, după cum se arată în considerantele aceluī conclusū, comitetulū stă pe bazele regulamentelorū Asociațiunii.

Budgetulū stabil., pro 1892 se va putē revisui și încuviința, numai după ce i-se va fi arătatū acestui comitetū și preliminarulū intratelorū.

Reconstruirea subcomitetului precum și celelalte părți ale protocolului subșternutū servescū spre sciință.

Nr. 111. Secretarulū II presentă lucrările întrate la *concursulū literarū* dto 29 Decembre 1890 Nr. 292, și anume:

1. *Concursū deschisū*: o colecțiune de poesii populare înedite, de *Dănilă Aluasiū*, absolventū de studiile gimnasiale din Sebeșulū de susū. (Ex. Nr. 56/1891).

2. Ună tractatū istoricū fără titulă, purtându motto :

„Mii de mii de ani d'arū trece
De amarū și de nevoi,
N'arū putea ca să înece
Suvenirile din noi;
Căci strămoșii din morminte
Nóptea 'n visă (?) ne șoptescū,
Ș'olorū șopte rămânū sfinte
La poporulū românescū“. *Sion* (Ex. Nr. 95/1891).

3. O lucrare din economiă fără titulă, purtându motto :

„Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo,
„Si homo fit doctus, non vi, sed saepe studendo“! (Ex. Numărulū 153/1891).

4. O colecțiune de povești ardelenesci, purtându motto :

„De n'ar fi poveștile
Cum arū trece noștile,
Noștile și iernile“?

5. O lucrare întitulată „Higiena copilului dela nascere până la anulū alū 7-lea alū etății“ cu motto :

„Sănătatea copilului este fericirea lui, bucuria familiei și viitorulū națiunei“. (Ex. Nr. 160/1891).

6. O lucrare întitulată : „Higiena copilului dela nascere până la anulū alū 7-lea alū etății purtându motto :

„Arborele 'lū plantămū pentru viitorū“. (Ex. Nr. 177/1891).

7. O colecțiune de povești poporale, versuri și colinde la Crăciunū, Bobotéză și Sân-Văsiū, hori, doine și balade, descântece și vrăjiturī, chiuiturī și varie purtându motto :

„Tacī române și 'nghișesce (?)
Și tóte le suferesce (?),
Că nu dórme Dumneđeū
'Țī-a da bene (?) după rēu! (Ex. Nr. 182/1891).

8. O colecțiune de colinde, colăcărite, cânturī, strigăturī, pro-
verbe și ghiciturī mai însemnate purtându motto :

„Arma nóstră să ne fie:
Cânturile ce răpescū,
Musică și poesie
Cu profumulū lorū cerescū“!

(D. Bolintinenu).

9. O colecțiune de povești, purtându motto:

„Poveștile parte prin popularitatea lor, parte prin fința lor internă sîntu destinate a cuprinde credința curată a unui conceptu naivă despre lume, ele nutrescū imediatū, ca laptele blāndū și plăcutū, seū ca mierea, dulce și sațiosū fără să îngreioieze“. Frații Grimm. (Ex. Nr. 197/1891).

— În scopulū esaminării lucrărilorū intrate la concursulū literarū se exmite o comisiune din sinulū comitetulū în persōnele membrilorū: Dr. Il. Pușcariu, vice-preș., Z. Boiū, I. Popescu, I. V. Russu și Dr. I. Crișanū. Incātū comisiunea exmisă va afla de lipsă întregirea sa prin membri externi, va face la timpulū seū propunerī comitetulū.

Nr. 112. Aū intratū la comitetū taxe dela membrii: Radicū Stefanū în Hațegū 10 fl. pro 1890/1; Bogdanū George în Bradu 6 fl. pro 1891; Boneu Vasilie în Bradū 1 fl. 25 cr. pro 1891; Părău George în Bradū 5 fl. pro 1891; Ioanū Ghermanū în Bradū 5 fl. pro 1891; Stefanū Albu în Bradū 5 fl. pro 1891; Ioanū Rusu în Bradū 5 fl. pro 1890; Vasile Damianū în Bradu 5 fl. pro 1891; Costinū Constantinū în Bradū 5 fl. pro 1890; Iosifū Popescu în Reghinū 6 fl. pro 1891; Butnarū Ioanū în Petelea 6 fl. pro 1891; Eugeniu Crișanū în Reghinū 5 fl. pro 1891; Marinovicī Ecatarina în Reghinū 5 fl. pro 1891; Todea Sabina în Reghinū 5 fl. pro 1891; Dr. Ceușanū Alexandru în Reghinū 5 fl. pro 1891, Dr. Vulcanū Cirilū în Reghinū 5 fl. pro 1891; Uilăcanū Petru în Reghinū 5 fl. pro 1891; Marinovicī Eugeniu în Reghinū 5 fl. pro 1891; Barbu Severū în Reghinū 5 fl. pro 1891; Neagoșū Petru în Deda 5 fl. pro 1891; Leo Popescu în Deda 5 fl. pro 1891; Iosifū Fincu în Deda 5 fl. pro 1891; Racoțianū Ioanū în Ibănești 5 fl. pro 1891; Alexandru Têrnovenū în Hodacū 5 fl. pro 1891; Urzicēnū Ioanū în Recașū 5 fl. pro 1891, Demetriu Oltēnū în Morăreni 5 fl. pro 1891; Demetriū Lupū în Hodacū 5 fl. pro 1891.

— Spre sciință.

Sibiū, d. u. s.

G. Barițiu m. p.
președinte.

Dr. Ioanū Crișianū m. p.
secretarū II.

Verificarea acestui procesū verbalū se încrede d-lorū: Ioanū Hannia, Ioanū V. Russu, Ioanū Popescu.

S'a cetitū și verificatū. Sibiū în 6 Iunie n. 1891.

Ioanū Hannia m. p.

I. V. Russu m. p.

Ioanū Popescu m. p.

Nr. 199/1891.

Convocare.

În conformitate cu prescriesele §§-lor 14 și 21 din statutele Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român precum și cu concludul comitetului de dto 4 Iulie a. c. Nr. prot. 100 *adunarea generală pentru anul curențu se convocă prin acēsta în opidulū Hațegū pe 4/16 Augustū și zilele următoare:*

Aducēndū acēsta la cunoscința publică, învitatū pe toți membrii Asociațiunii a lua parte în numărū cātū mai mare la ședințele adunării care astădată va fi însoțită și de o espozițiune modestă de manufacturī române, de produse economice și de alte obiecte.

Sibiiū, în 6 Iulie 1891.

Pentru comitetulū Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū.

George Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianū m. p.,
secretarū II.

CONTRIBUIRĪ LA FONDULŪ ÎNTRU MEMORIA REPOSAȚILORŪ.

Dela familia Cosma, în Sibiiū 15 fl.; Ioanū Hannia, directorū seminarialū în Sibiiū 10 fl.; „Munténa“ societate de creditū în Ofenbaia 10 fl.; Dr. Avramū Tincu în Orăștie 15 fl.; „Furnica“ societate de creditū în Făgărașū 20 fl.; „Silvania“ societate de creditū în Șimleu 20 fl.; Funcționariī institutului „Albina“ în Sibiiū 15 fl.; I. Lințū în Caransebeșū 2 fl.; Reuniunea femeilorū române din Sibiiū 22 fl.; Familia Dr. I. Moga în Sibiiū 5 fl.; A. Cimponeriu, jude reg. de tablă în Sibiiū 5 fl.; Dr. N. Vecerdea avocatū în Sibiiū 5 fl.; Nicolaū Ivanū, redactorū în Sibiiū 5 fl.; Dr. Remusū Rosca, secret. cons., 3 fl.; Nicanorū Frateșū, protosincelū 5 fl.; Helena Petrașcu, directoră în Sibiiū 5 fl.; Ecselenția Sa Archiepiscopulū și Metropolitulū Romanulū 15 fl.; I. Petricū protopopū în Brașovū 5 fl.; A. Pecurarū, protopopū în Ilia 5 fl.; Familia Moga din Săsciori 30 fl.; A. Cimponeriu, jude reg. de tablă în Sibiiū 5 fl.; I. Popescu, profesorū în Sibiiū 5 fl.; Dr. N. Vecerdea, avocatū în Sibiiū 5 fl.; Helena Petrașcu, directoră în Sibiiū 5 fl.; I. G. Popū, avocatū în Sibiiū 10 fl.; Funcționariī institutului „Albina“ 15 fl.; Leontinū Simonescu, în Sibiiū 5 fl.; Iosifū St. Șuluțū, jude reg. în pens., 10 fl. Suma 277 fl.

Nr. 188/1891

CONCURSŪ.

Pentru anul scolastic 1891/2 sântu a se ocupa 14 stipendiū à fl. 50, menite pentru eleve de părinți mai lipsiți de mijloce, care voru fi adăpostite în internatulū împreună cu școla civilă de fete a Asociațiunii transilvane. Dece (10) din aceste stipendii s'au creatū din suma de 500 fl. v. a. votată Asociațiunii transilvane în scopulū arătatū de onorata adunare generală din anulū acesta a institutului de creditū și economiă „Albina“ în Sibiiū, ear patru (4) din suma de 200 fl. donată Asociațiunii, după cum arată concludsulū comitetului subsemnatū dela 20 Iunie a. c. Nr. prot. 89, de dlū Dr. Aureliū Maniū, notarū publicū reg. în Oravița.

Pentru ocuparea acestorū stipendii se escrie concursū, cu termenulū până la 1 Augustū n. 1891.

Cererile aū a se înainta „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū în Sibiiū“; la acelea sântu a se aclude:

a) carte de botezū în originalū s'au în copii legalisată;

b) testimoniulū scolasticū de pe semestrulū II alū anululū scolasticū 1890—1891.

c) Atestatū despre condițiunea și starea materială a părinților.

Sibiiū, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută la 20 Iunie 1891.

George Barițiū m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianū m. p.,
secretarū II.

Nr. 178/1891.

CONCURSŪ.

Pentru ocuparea cu 1 Septemvrie n. a. c. a unū postū de învățatorū pentru „Istoriă și Geografie“ ca studii principale la școla civilă de fete cu internatū a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, prin acēsta se escrie concursū.

Doritorii de a ocupa postulū amintitū au se presente următorele documente:

a) atestatū de botezū;

b) documentū despre cualificațiunea cerută prin legea statului (ș. 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învățatori la școlā civilā;

c) o aretare în scrisū despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;

d) aretarea specialității pentru care sântu pregătiți cu deosebire, și
e) fiindū limba română limba de propunere, se dovedescă că posedū perfectū limba română în vorbire și în scriere.

Concurenții cari vorū dovedi aptitudiune specială în privința cunoșcerii limbei germăne, vorū avea preferință între cei altfelū cu pregătiri egale.

Concurentul care va fi ales învățător se obligă a propune până la maximumul de 30 ore pe săptămână.

Cu postul, ce e a se ocupa, sînt împreunate următoarele beneficii:

Pentru timpul, în care va funcționa în calitate de învățător ordinar provizoriu, alesul va primi salariu anual de 700 fl. și 150 fl. v. a., bani de cuartir; trecîndu în definitiv, acela va primi salariu anual 900 fl. și 200 fl. v. a., bani de cuartir și totu la cinci ani de serviciu câte 100 fl. adausu cuincinalu la salariu. Numărul cuincinaliilor e fixat cu 5.

Concursele însoțite de documentele numite mai sus să se prezente *subsemnatului comitetu până la 1 Augustu n. 1891.*

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 20 Iunie 1891.

George Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianu m. p.,
secretar II.

Nr. 178/1891.

CONCURSŪ.

La internatul împreunat cu școla civilă de fete a Asociațiunii transilvane e a se ocupa cu 1 Septembrie n. 1891 postul de guvernantă pe lângă o remunerațiune anuală de 200 fl. v. a. și întreaga întreținere (viptu, locuință, încălțit, luminat, spălat).

Doritoarele de a ocupa acestu post voru avea mai alesu se porțe de grijă de elevele interne în privința ocupațiilor în orele afară de lecțiuni în sala de studiu și conversație, în dormitor și refector, conformu instrucțiunilor usitate la internatele mai de frunte, care există pentru tinerimea de sexul femeiescu.

Concursele însoțite de:

a) carte de botez;

b) testimoniul despre studiile pregătitoare;

c) o aretare în scrisu despre ocupațiunea de până acum.

d) o adeverință, că concurenta cunoște deplinu limba română în vorbire și în scriere, precum și limba germană s'au cea maghiară să se prezente subsemnatului comitetu până la 1 Augustu n. 1891.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 20 Iunie 1891.

George Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianu m. p.,
secretar II.